

Akcje edukacyjne w izbach adwokackich

Wymianie doświadczeń z organizowania akcji edukacyjnych służyło otwarte spotkanie Komisji ds. Edukacji Prawnej przy NRA, 15 maja w biurze Naczelnej Rady Adwokackiej.

Spotkanie prowadziła adw. Anisa Gnacikowska, przewodnicząca tej komisji, która na początek przekazała informacje o ogólnopolskich akcjach edukacyjnych: pierwsza z nich (jeszcze nie jest zakończona) została zorganizowana we współpracy z UNICEF z okazji 25. rocznicy przyjęcia przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Konwencji o prawach dziecka. Adwokaci przeprowadzali lekcje w szkołach wskazanych przez UNICEF, pierwszą poprowadził adw. Andrzej Zwara, prezes NRA. Pomoce dydaktyczne dla adwokatów, tematy i scenariusze lekcji przygotowała Komisja Edukacji Prawnej, są one więc dostępne do wykorzystania przy innych akcjach edukacyjnych.

Druga akcja, prowadzona jest na bazie porozumienia, które Ministerstwo Sprawiedliwości zawarło z NRA i innymi przedstawicielstwami zawodów prawniczych w 2010 roku. Akcję koordynuje Ministerstwo Sprawiedliwości.

Bogatym doświadczeniem w organizowaniu akcji edukacji prawnej mogą poszczycić się członkowie izby gdańskiej. Reprezentujący ich na spotkaniu aplikant adwokacki III roku Krzysztof Kochanowski mówił o programie, którego jest koordynatorem: „Prawo przydaje się w życiu”. Zajęcia organizowane są w liceach (w planach są zajęcia dla uczniów gimnazjów) oraz w klubach i świetlicach dla seniorów (z pominięciem uniwersytetów III wieku, które mają swoje programy). Licealiści mają zajęcia z prawa karnego, cywilnego, autorskiego, adwokaci opowiadają także uczniom o specyfice zawodu. Z kolei seniorom przekazywane są informacje o prawie cywilnym, spadkowym, dotyczącym przemocy w rodzinie i prawach konsumenta.

W program zaangażowało się 33 adwokatów, w tym kilku aplikantów adwokackich oraz ok. 10 szkół. Do szkół docierają sami adwokaci, przedstawiając im propozycję zajęć z wiedzy o prawie. Dyrektor szkoły, który jest zainteresowany takimi zajęciami, pisze oficjalną prośbę do dziekana izby o włączenie do programu. W jednej ze szkół w tym roku zajęcia odbyły się już trzykrotnie. Dla prowadzących zajęcia adwokatów koordynatorzy z ramienia ORA w Gdańsku przygotowują wytyczne tematyczne do wykorzystania. Sama lekcja – o jej kształcie pod względem liczebności klasy i terminu decydują szkoły – podzielona jest na dwie części: 45 minut to wykład adwokata oraz otwarte pytania i odpowiedzi na nie, a kolejne 15 minut przeznacza się na indywidualne porady dla licealistów.

Izba adwokacka w Gdańsku postanowiła, że za prowadzenie zajęć będą przyznawane punkty do obowiązkowego szkolenia zawodowego – 1 godzina zajęć to 1 punkt. Autorzy programu dokładają starań, by powstał krótki komiks ilustrujący w przystępny sposób treści przekazywane na zajęciach. W planach jest także opracowanie podręcznika, na bazie materiału zgromadzonego przez Stowarzyszenie Iustitia. Izba zastanawia się też nad założeniem stowarzyszenia, które mogłoby pozyskiwać fundusze europejskie na edukację prawną społeczeństwa. Apl. adw. Kochanowski korzystając z okazji, zwrócił się z prośbą do Komisji Edukacji Prawnej przy NRA o przygotowanie materiałów edukacyjnych z logo adwokatury (np. prezentacje multimedialne).

Adw. Anisa Gnacikowska zaproponowała, aby wspólnymi siłami i przy współudziale środków finansowych Komisji Edukacji przygotować taki komiks na potrzeby wszystkich izb adwokackich.

Nieco inne, ale równie bogate doświadczenia w organizowaniu akcji edukacyjnych wśród młodzieży i seniorów ma izba łódzka, która przeprowadza je w ramach swojej akcji wizerunkowej. Opowiadała o nich adw. Maria Janik – członek Komisji ds. Wizerunku ORA w Łodzi. Do szkół ponadgimnazjalnych z terenu izby łódzkiej wysłano ankiety z pytaniem o chęć uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych w roku szkolnym 2014/2015. Z 26 szkół pozytywnie odpowiedziało 12. Ze strony izby przygotowano 10 tematów na zajęcia, które prowadzone są w ramach godziny wychowawczej oraz broszury informacyjne dla uczniów. Adwokaci rozmawiają z uczniami o kwestiach prawnych związanych z

tematem narkotyków, przemocy w rodzinie, przemocy w Internecie, piractwa i plagiatu, umów o pracę dla młodych. Zajęcia odbywają się dwa razy w miesiącu, po 45 minut, najczęściej w ramach godziny wychowawczej. W akcję zaangażowanych jest 26 adwokatów, głównie młodzi mecenasi. Odpowiedzieli na zaproszenie ze strony dziekana izby, które wystosował w liście rozesłanym do wszystkich. Specjalnie dla nich organizowane są szkolenia, np. spotkanie z językoznawcą. Akcja edukacyjna przeprowadzana jest w porozumieniu z władzami miasta i spotkała się z bardzo pozytywnym odzewem ze strony szkół, dyrektorzy wyszli nawet z inicjatywą, by podobne zajęcia organizować – na przykład co pół roku – dla rodziców. Bierze w nich udział od 70 do 80 dorosłych. Nieco łatwiej je zorganizować ze względu na dogodniejsze dla pracujących przecież adwokatów godziny popołudniowe. Dużym problemem są bowiem lekcje dla uczniów, które odbywają się przed południem, kiedy adwokaci często są w sądzie na rozprawach. Mec. Janik podkreślała, jak ważne jest, by ze strony szkoły wyznaczony został koordynator akcji edukacyjnej. Wówczas koordynatorowi ze strony izby adwokackiej łatwiej jest ustalać szczegóły. Po roku trwania akcji izba łódzka może się poszczycić, że dzięki niej z edukacji prawnej ok. 600 uczniów.

Akcja edukacyjna izby łódzkiej jest także skierowana do seniorów. Adwokaci rozmawiają z nimi o prawie spadkowym czy o prawnych aspektach przemocy w rodzinie, gdy ofiarą jest osoba starsza.

ORA w Łodzi dba o to, by informacje o akcji edukacyjnej docierały do szerokiego kręgu odbiorców. W tym celu organizuje m.in. konferencje prasowe z udziałem lokalnych mediów i przy współpracy z władzami miasta.

O pracach nad programem edukacji prawnej skierowanym dla dzieci w wieku od 6 do 10 lat, mówiła apl. adw. Aleksandra Stefaniuk (w zastępstwie adw. Jolanty Turczynowicz-Kieryłło z izby warszawskiej). Mecenas Turczynowicz-Kieryłło współpracuje w ramach tego projektu z Akademią De Virion. Projekt zyskał patronat Rzecznika Praw Obywatelskich i Ministra Edukacji Narodowej.

Z kolei adw. Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska – członek izby adwokackiej w Warszawie oraz przewodnicząca Zespołu ds. Kobiet przy NRA – mówiła o potrzebie pogłębiania edukacji z zakresu prawa antydyskryminacyjnego oraz zorganizowanie warsztatów dla adwokatów w zakresie kontaktów z klientem. Uważa, że winno się edukować adwokatów i sędziów w kwestii postępowania z małoletnim przed sądem.

Na spotkanie przyjechała również adw. Magdalena Nadgowska – Makarewicz – członek izby adwokackiej w Kielcach, koordynator akcji UNICEF na obszarze tej izby. Podkreśliła, że choć w jej izbie ta akcja edukacji prawnej cieszyła się zainteresowaniem ze strony adwokatów, to niestety izbie kieleckiej UNICEF przypisał tylko jedną szkołę. Zarówno adwokaci, jak i nauczyciele uważają, że zajęcia edukacji prawnej są potrzebne – w szczególności z zakresu prawa odnoszącego się do spraw z życia codziennego.

Adw. Zbigniew Huszcz – członek izby adwokackiej w Warszawie, wieloletni wolontariusz w poradni rodzinnej, bazując na swoich doświadczeniach ubolewał, że świadomość prawna społeczeństwa jest niezwykle niska. Mecenas widzi potrzebę organizowania akcji edukacyjnych na masową skalę. Dostrzega też zbyt małe, w stosunku do potrzeb, zainteresowanie adwokatów udziałem w takich akcjach. Dlatego postulował przygotowanie przez adwokatów materiałów edukacyjnych dostępnych za pośrednictwem strony internetowej dla nauczycieli. Nauczyciele mogliby prowadzić lekcje sami, a adwokatów zapraszać na spotkania z uczniami sporadycznie. Podzielił się też pomysłem zaangażowania we współpracę przy akcjach edukacji prawnej Centrum Nauki Kopernika, które posiada dział humanistyczny.

Adw. Bartosz Łuć – członek Izby adwokackiej w Wałbrzychu, stwierdził, że akcje edukacyjne powinny być inicjatywami oddolnymi a Komisja Edukacji Prawnej przy NRA winna je koordynować. Adw. Bartosz Przeciechowski, członek Izby adwokackiej w Lublinie, zaproponował zmianę regulaminu doskonalenia zawodowego poprzez przyznawanie punktów szkoleniowych adwokatom za prowadzenie zajęć edukacyjnych. Uważa, że potrzebny jest ogólnopolski zakres tematyczny

materiałów edukacyjnych. ORA w Lublinie pracuje z kilkoma szkołami, pozyskiwanymi drogą kontaktów bezpośrednich. Uważa, że można prowokować szkoły do udziału w zajęciach edukacyjnych, proponując i patronując konkursom z wiedzy prawnej.

Adw. Maciej Chorągiewicz – członek izby adwokackiej w Lublinie, koordynator akcji edukujących na terenie tej izby, ubolewał nad brakiem chętnych do pracy przy tych akcjach. Jego zdaniem, istotna jest potrzeba budzenia zainteresowania adwokatów udziałem w nich.

Na zakończenie adw. Anisa Gnacikowska zapowiedziała, że to pierwsze, ale nie ostatnie otwarte spotkanie Komisji. Zachęcała do wymiany doświadczeń między izbami, ale przede wszystkim o nadsyłanie pomysłów czy dzielenia się informacjami o akcjach z Komisji Edukacji Prawnej przy NRA, deklarując pomoc ze strony Komisji.